

Examensmål för bygg- och anläggningsprogrammet

Bygg- och anläggningsprogrammet är ett yrkesprogram. Efter examen från programmet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom något av bygg- och anläggningsbranschens yrken, till exempel som anläggningsarbetare, byggnadsarbetare, byggnadsmålare eller byggnadsplåtslagare.

Utbildningen ska utveckla elevernas kunskaper om och färdigheter i att utföra arbetsuppgifter inom till exempel nyproduktion, ombyggnad och renovering eller arbete med varor och tjänster inom bygg- och anläggningssektorn. Eftersom bygg- och anläggningsarbete påverkar och skapar stora delar av samhällets infrastruktur samt de miljöer vi människor vistas i ska utbildningen ge kunskaper om ett rationellt och säkert byggande som främjar hållbar utveckling. Dessutom ska utbildningen utveckla elevernas förmåga att omsätta dessa kunskaper i praktisk handling. Utbildningen ska också ge kunskaper om branschens olika yrken och arbetsprocesser samt om entreprenörskap och företagande. Detta ger en god grund för samverkan på arbetsplatsen och i kontakten med kunder.

Byggarbetsplatsen är föränderlig och arbetet sker både inomhus och utomhus. Dessutom utvecklas arbetsmetoder, material, verktyg och hjälpmedel. Detta ställer krav på ett flexibelt förhållningssätt och kontinuerligt lärande. Utbildningen ska därför stimulera elevernas nyfikenhet och lust att lära samt utveckla elevernas kreativitet och initiativförmåga. Den ska också bidra till att utveckla elevernas förmåga att använda digital teknik som förekommer inom programmets yrkesområden. Eleverna ska kunna arbeta självständigt och tillsammans med andra. Arbetet ska genomföras på ett ergonomiskt, hälsosamt och säkert sätt för att motverka förslitningar och andra arbetsskador. Arbetsmiljör regler och säkerhetsbestämmelser ska ha en central plats i utbildningen.

Bygg- och anläggningsbranschen hanterar stora ekonomiska värden. Arbetet genomförs utifrån kundens beställning samt i enlighet med lagar, föreskrifter och andra bestämmelser. Utbildningen ska därför ge eleverna kunskaper om dessa bestämmelser. Utbildningen ska också ge eleverna kunskaper om och färdigheter i att beräkna, planera, genomföra, dokumentera och kvalitetssäkra arbetet med tidsenliga metoder och hjälpmedel. Utbildningen ska utveckla elevernas kunskaper om och färdigheter i att välja, använda och vårda material, verktyg och maskiner med hänsyn till säkerhet, arbetsmiljö, kvalitet och ekonomi, både när det gäller produktions- och livscykelkostnader. Utbildningen ska även utveckla elevernas förmåga att lösa problem i det dagliga arbetet och att ta tillvara erfarenheter av tidigare byggprojekt.

Utbildningen ska utveckla elevernas förståelse av sin egen samt yrkets betydelse i arbets- och samhällslivet. I samarbetet på arbetsplatsen samt i kundrelationer ställs krav på en god kommunikationsförmåga och förståelse av andra människor och andra yrkesgrupper. Allt oftare sker kommunikationen på arbetsplatserna både på svenska och engelska. Eleverna ska därför i alla ämnen arbeta med att utveckla sitt språk och få möjlighet att diskutera, uttrycka ståndpunkter och argumentera. Utbildningen ska ge eleverna möjlighet att söka, sortera och bearbeta information med ett kritiskt förhållningssätt. Utbildningen ska även utveckla elevernas förmåga att kritiskt granska hur normer, värderingar och strukturer påverkar människors möjligheter att forma

såväl samhället som sina egna liv. Med utgångspunkt i grundläggande demokratiska värderingar och jämställdhet ska utbildningen ge eleverna möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur kön, relationer och sexualitet framställs och bemöts i olika sammanhang. Dessutom ska utbildningen utveckla elevernas handlingsberedskap i etiskt och moraliskt utmanande situationer under utbildningen och fortsatt arbetsliv.

Arbetsplatsförlagt lärande ska ingå i utbildningen. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska bidra till att eleverna utvecklar yrkeskunskaper och en yrkesidentitet samt reflekterar över yrkeskulturen och blir en del av yrkesgemenskapen på en arbetsplats. Det arbetsplatsförlagda lärandet kan också ge inblick i företagandets villkor.

Examensmålet gäller för både skolförlagd utbildning och lärlingsutbildning.

Inriktningar

Bygg- och anläggningsprogrammet har fyra inriktningar.

Inriktningen *byggnadsplåtslageri* ska ge kunskaper i plåtslageriarbeten för att förse byggnader med ett yttre klimatskydd i en kombination av design och teknisk funktion. Inriktningen kan till exempel leda till arbete som byggnadsplåtslagare.

Inriktningen *husbyggnad* ska ge kunskaper i nybyggnation, renovering och ombyggnation av bostäder och lokaler samt även av broar och andra anläggningskonstruktioner. Inriktningen kan till exempel leda till arbete som betongarbetare, glastekniker, golvläggare, murare eller träarbetare.

Inriktningen *mark och anläggning* ska ge kunskaper i markarbeten för vägar, järnvägar, husgrunder och yttre miljöer. Inriktningen ska också ge kunskaper i schaktning och materialhantering samt trafik kunskap för arbete med entreprenadmaskiner. Inriktningen kan till exempel leda till arbete som anläggningsmaskinförare eller väg- och anläggningsarbetare.

Inriktningen *måleri* ska ge kunskaper i ny- och ommålning av invändiga och utvändiga ytor, uppsättning av olika väggbeklädnadsmaterial samt kunskaper om färgens estetiska och skyddande värden. Inriktningen kan till exempel leda till arbete som byggnadsmålare.

Samtliga inriktningar kan leda till fortsatta studier, till exempel på yrkeshögskola eller högskola.

Mål för gymnasiearbetet

Gymnasiearbetet ska visa att eleven är förberedd för det yrkesområde som gäller för den valda yrkesutgången. I gymnasiearbetet ska eleven visa sin förmåga att utföra vanligt förekommande arbetsuppgifter inom givna tidsramar. Det ska utföras på ett sådant sätt att eleven självständigt planerar, genomför och utvärderar sin uppgift. Gymnasiearbetet kan utformas så att det ger eleven möjlighet att pröva sitt yrkeskunnande i företagsliknande arbetsformer.